

3

# הלכות שבת סימן שלד

## באר הגולה קצח

א. בראשית  
ב. בראשית  
ג. בראשית  
ד. בראשית  
ה. בראשית  
ו. בראשית  
ז. בראשית  
ח. בראשית  
ט. בראשית  
י. בראשית  
יא. בראשית  
יב. בראשית  
יג. בראשית  
יד. בראשית  
טו. בראשית  
טז. בראשית  
יז. בראשית  
יח. בראשית  
יט. בראשית  
כ. בראשית  
כא. בראשית  
כב. בראשית  
כג. בראשית  
כד. בראשית  
כה. בראשית  
כו. בראשית  
כז. בראשית  
כח. בראשית  
כט. בראשית  
ל. בראשית

שנינו יתקנו ששמיני ליום, ה'לכה, \*דגרים כבוי מותר במקום פסידא (מדרבי פרק כ"ט): כג. אטליה שאחז בה האור, (נד) פושטה ומתפסה בה ואינו חושש אם תכבה. ב'נש מי שאומר שצריך לה: שלא יתפנו לכה: הגה מותר לכפות (נד) קצרה על ה'ר שלא תאחו בקורה (טור). וענן לעיל סימן רעו: ד'ה: כד יגש אומרים (נד) שאין יכול למן עליו (יט) משקין כדי שיקבה ששמיני ליום: ה'נש אומרים (נד) ששמיני לעשות פן בשאר משקים חוץ מן המים, (נט) משום כבוס; ה'נש מתירים אפילו ב'ממים. (ס) ודברי סבא שנית נראים. (כ) (ג) (סא) אינו יהודי (סב) שבה לכבות (סג) אין צריך למחות בידו, (סד) אכל קטן שבה לכבות (סה) צריך למחות (סו) בידו: כו (סז) יכול לומר (סח) בפני אינו

### באר היטב

הקדש דבר של חל, ע"כ יש למנוע אותו מהנכנס: (יט) יתפנו. פ"י שלא ירד וקצח ונענע אנה ואנה כדי שיקבה, אלא מתפסה בה בנרפה, כ"ח, וכן העלה הש"י וקטב: ונענע השלית שאחז בה האור כדי שיקבה אסור הוא ולא יעשה כן בנרפה, עכ"ל, ע"ש. וכן ס"ת שאחז בה האור, פושט וקורא בה ואם נכבה בכתה, נכפ"ס: (יט) משקין. דווקא להפסיק בכלים שרי, שאין הפוסק בעין: (כ) במים. דס"ל דלא שכן כבוס אלא במקום שיש טנף או רם, וענן סימן שיט סט"ז וע' שו"ת ד"ג ס"ד: (כ) אינו יהודי. אפילו עבדו המשכר לו לזמן, ד"מ:

### באר הגולה

שקורא הפוסקים בעל-פה ודווקא דקראת שמע שקורא בעל-פה, ואין קנה משום דקרים שכתב אי אמה נשאי לאמנם בעל-פה, וכו' בסימן נ שכתבו הפוסקים דהוא הדין בשאר פוסקים אם העולם בקיאים לאמנם בעל-פה) בשאר לשון, וזהו אמרנו דבכל לשון נאמרה לקרות, מה שאין פן בענינו דאמרנו שכתב התורה בשאר לשון וקורא מתוך פה, מה שכתב, ה'נש שפיר סבירא לה להראב"ד דלא ה'ר לכתב שאר לשון ולקרות בו כי פ"י כפי בלשון הקדש: \* שנינו יתקנו. שאין להם כל לקבל האור מפני שחנשים ס"ס<sup>64</sup>, ומשמע בנקרא דאפילו אם מכון לזה (והוא מזה) מן צדדו ב דאמר שם מתחלה קדם דמותר מפני ששקרב את כבדו דלכונן ספר בניצוצות אפילו בשבת, אף דהוא מכון שיקבה על-ידי זה גס"פ שרי ביון דהוא אינו אלא נקמא, וכן מוכח שם גס בדף קכ צמוד ב דמפיק דגרמא שרי מדמכתיב "לא תעשה בו מלאכה", עשיה הוא דאסור גרמא שרי, ודוקא דעשיה שרינן בגרמא: \* דגרים כבוי מותר<sup>65</sup>. לאו דווקא כבוי דהוא מלאכה שאינה צריכה לגופה, דאפילו בכל מלאכות הדין פן, וכו':

בסימן שח טעין כה לענין מקצתה<sup>66</sup>, אף לפי המבאר לעיל בסעיף ב ב'צה ראשונה דטלטול מקצתה מותר במקום פסידא, א"ת שפיר בפשיטות: כג. פושטה. שלא תהיה מקפלת, שלא יאחו על- ידיו האור בכלה [ט"ז]: (נד) שלא יתפנו לכה. הוא מדברי האור. וענן ב"ט"ו שבה דרוצה לומר, שלא יתפנו בפעולתו לכבות בה שהדלק כבר אלא שלא תדלק יותר, ואם ארע שעל-ידיה נכבה האור לגמרי אינו חושש, כיון שהוא לא נתפנו לזה. ודוקא שמשע מדברי (מו) האחרונים דתפסינן דגם בנתפנו לזה מותר, אלא שיהיה שלא ירד וקצח ונענע עצמו אנה ואנה כדי שיקבה או שיענע את השלית כדי שיקבה, דכל זה הלא עושה מעשה כבוי דמש' ולא גרם כבוי הוא, ולא יעשה כן בנרפה! אלא מתפסה בהשלית בנרפה. וכן ספר-תורה שאחז בה האור, פושטה וקורא בה, ואם נכבה בכתה (נגמרא). ומותר לקרוא לאינו יהודי ויכבה איתיה, גדלעיל בסעיף יח ולקמן בסעיף כו: (נד) קצרה על ה'ר. בסימן רעו בארנו דין זה היטב במשנה ברורה, ענן שם<sup>68</sup>: כד (נד) שאין יכול וכו'. דווקא להפסיק בכלים מלאים מים שרי בסעיף כב, שאין הפוסק בעין, אכל הכא שהמים בעין, הוא מקרב להסבוי על-ידיה<sup>69</sup> (מו) ואסור: (נד) שמינו וכו'. סבירא להו דזה לא חמיר מגרם כבוי בעלמא דשרי<sup>66</sup>: (נט) משום כבוס. דקנמא לו שרית הנכר זהו כבוסו, והנש-מתירים סבירא להו דלא שכן זה אלא במקום שיש טנף או רם אכל לא בטלית נקי: (ס) ודברי סבא וכו'. ענן לעיל בסימן שב סעיף ט בבאר הגולה דבור המתחיל "שמיני עליו לכלוך" מה שכתבנו בזה<sup>67</sup>: כה (סא) אינו יהודי וכו'. דאינו יהודי (מס) אדעתא דנפשה קעביד, ואפילו יודע שנות לו לנרפה, הוא להנאת עצמו מתפנו שידוע שלא יפסיד: אכל בסימן רעו בהדלקת נר בשחלקיק בשביל ונרפה, שגוף הישראל נהנה ממנו, לא אמרנו אדעתא דנפשה קעביד ואסור להשתמש לאוריה: (סב) שבה לכבות. אפילו (מט) הוא עבדו המשכר לו לזמן, גס"פ אמרנו אדעתא דנפשה קעביד<sup>68</sup>: (סג) אין צריך למחות בידו. אכל (ז) אסור לזרוז שיקבה אף דבא מתחלה מעצמו לזה: (סד) אכל קטן שבה לכבות. אפילו (ג) קטן שלא הגיע להנף: (סה) צריך למחות. דקטן (ז) אין לו שקול הדעת לעשות אדעתא דנפשה ועושה לדעת אביו, שידוע שכתביו זה נוח לאביו ועושה בשבילו, ואסור, דמצוה על שבתתו. וענן במגן-אברהם שכתב בשם ה"ר, דאפילו למאן דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה דרפנו, גס"פ צריך למחות בידו, (נג) וענן בפרי-מגדים מה שכתב בזה: (סו) בידו. ענן בבית-יוסף, דאפילו אם בא לכבות דלקה שבתית אחרים גס"פ (נד) צריך למחות בידו, כיון שעושה בשביל גדול<sup>69</sup>: כו (סז) יכול לומר וכו'. כיון שאינו אומר לו כבה<sup>68</sup>. וענן ביו"ד ד"ה סימן רכא סעיף ח דמשמע שם (נה) דלומר בלשון נוכח אם תכבה לא תפסיד, גס"פ אינו נשאי, דזהו גס"פ כאומר לו כבה, אלא בלשון כל המכבה, דלעלמא קאמר. והשלטי-גבורים מצדד להקל בזה לענין דלקה. וענן מה שכתבנו לעיל בסימן שז סעיף יט<sup>68</sup>: (סח) בפני אינו יהודי. אפילו (נו) הוא שכירו המשכר לו לזמן, אכל אסור לומר לאינו יהודי לכבות (ט) לכלי עלמא,

### שער הציון

(ט) ה"פ והסגן-אברהם והאלהי נבה, ושלל ב"ט"ו דמשמע מזה דלכל הפוסקים אסור בזה קטשור, ולתב"ח והסגן-אברהם משמע דגם להטור שרי באפן זה: (מ) ה"ג מדרבנן, כמו שם בדף מו צמוד ב לענין ניצוצות, ענן שם<sup>65</sup>: (מס) מגן-אברהם ושארי פוסקים: (מט) בית-יוסף ומגן-אברהם: (נ) פן מוכח בהתניח: (נא) תוספות: (נב) מגן-אברהם בשם פוסקים: (נג) ולי פ"י מה שכתב הגאון רבי עקיבא איגר בחידושי, ע"ש. נדחו דבריו: (נד) ולפנינו דעתו דכללית אביו מחזק אביו מן התורה למחות בידו<sup>60</sup> כיון שהוא עושה לדעתו, כדי שלא יעבר אמה דכתביב "לא תעשה וגו' וכו' וקצח", ובדלקת אחרים מחזק האסור על-ידי פנים מדרבנן למחות בידו<sup>61</sup>, דהא תמנא שקל וטרי אמאי התירו באינו יהודי, ומשני אינו יהודי אדעתא דנפשה עבדי, מה שאין פן בקטן זה, יכמו שכתב בבית-יוסף: (נז) קצח דחוק לפי זה שבת קכ"א בגמרא עבה הוא דלא אמרנו לה, ע"ש: (נח) מגן-אברהם: (נט) ה"ג אפילו למאן דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה דרפנו, וקמא לו לעיל בסימן שז סעיף ח דשבות דרבנן מותר על-ידי אינו יהודי במקום הפסד גדול. וענן שם במגן-אברהם בשם ה"ר

1. catches fire 2. unfolds it 3. shake